

Interaktīvais darba vides riska novērtēšanas rīks OiRA Latvijā – 10 gadu pieredze

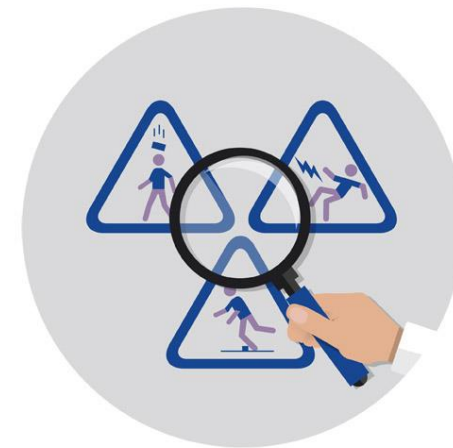
Linda Matisāne
Eiropas Darba drošības un veselības aizsardzības aģentūras nacionālā kontaktpunkta
vadītāja

Kas ir OiRA?

Online interactive Risk Assessment

Riska interaktīvā novērtēšana tiešsaistē:

1. Risku identifikācija + risku novērtēšana
2. Veicamo pasākumu noteikšana
3. Nepieciešamo dokumentu sagatavošana

Kāpēc OiRA?

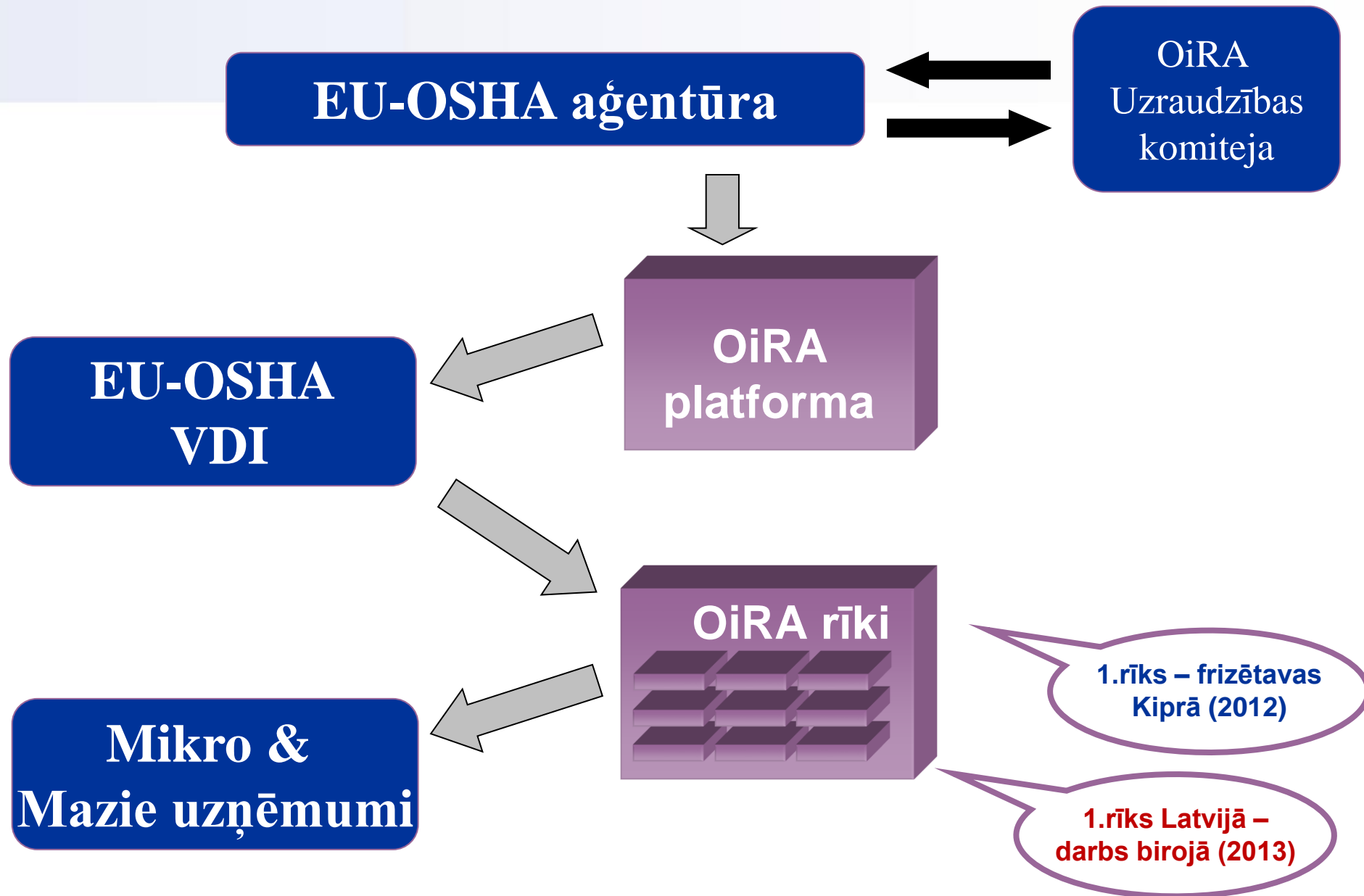
Uzņēmumiem ir jāpalīdz identificēt darba vides riski (ESENER pētījums)

Veiktie pētījumi Eiropā liecina, ka mazajiem un vidējiem uzņēmumiem ir jāpārvar vairāki stereotipi, lai veiktu darba vides riska novērtēšanu:

- *“Darba vides riska novērtēšana mums nav nepieciešama, jo mums jau nav risku”*
- *“Mēs nezinām kā....; mums nav nepieciešamo zināšanu...; tas ir sarežģīti”*
- *“Mums nav pieejams atbalsts un vadlīnijas”*

OiRA filozofija:

- Nodrošināt bezmaksas piekļuvi datorprogrammai
- Izveidot riska novērtēšanas metodi, kuru izstrādājuši / novērtējuši nozares eksperti un sociālie partneri
- Gala lietotāji produktu lieto bez maksas
- Izveidot OiRA interesentu grupu:
 - Lai dalītos rīkos (klonēšanas iespējas, tulkošana, adaptēšana starp sektoriem, valstīm)
 - Dalīties labajā praksē

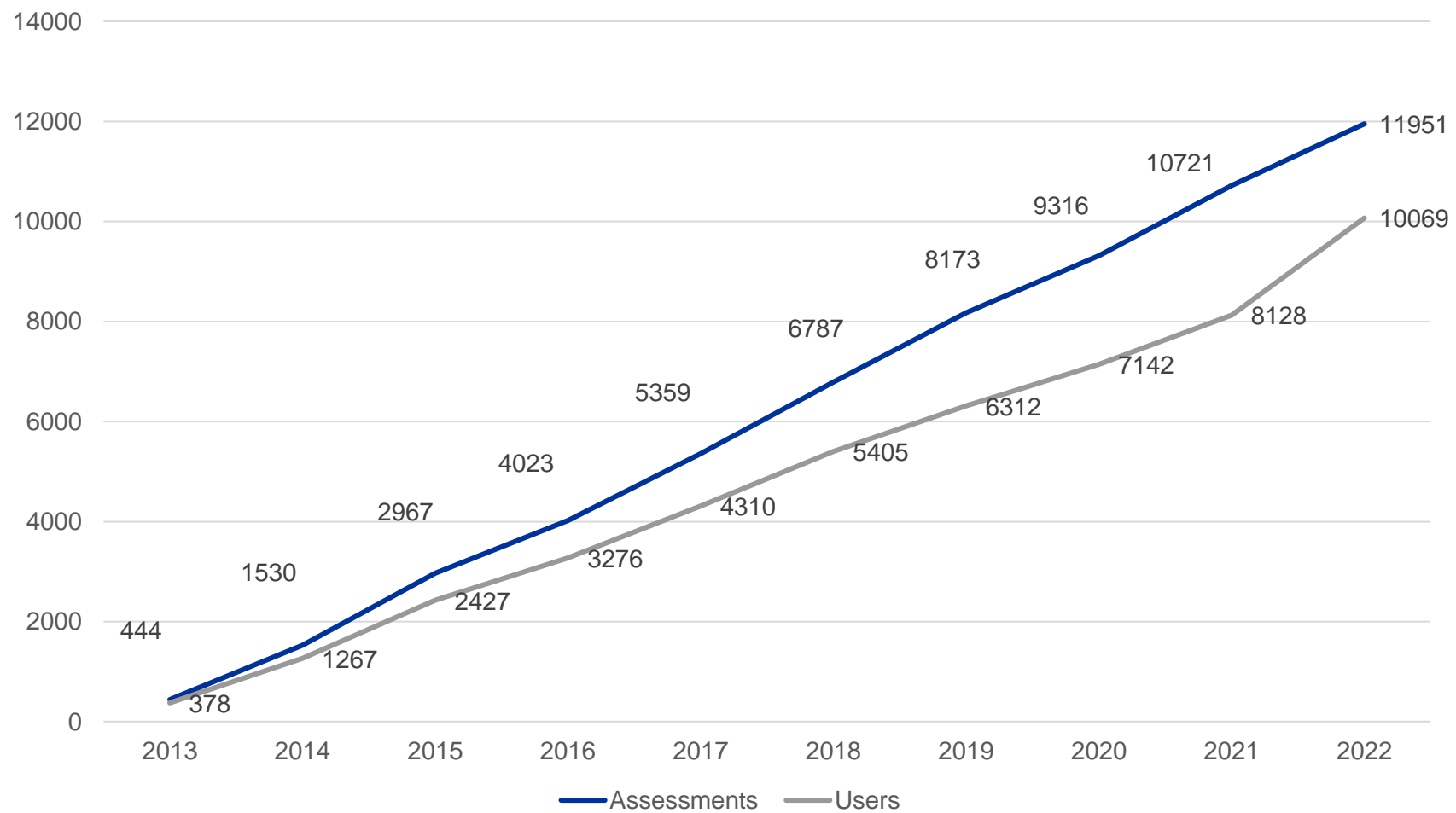

ŠOBRĪD PIEEJAMIE RĪKI

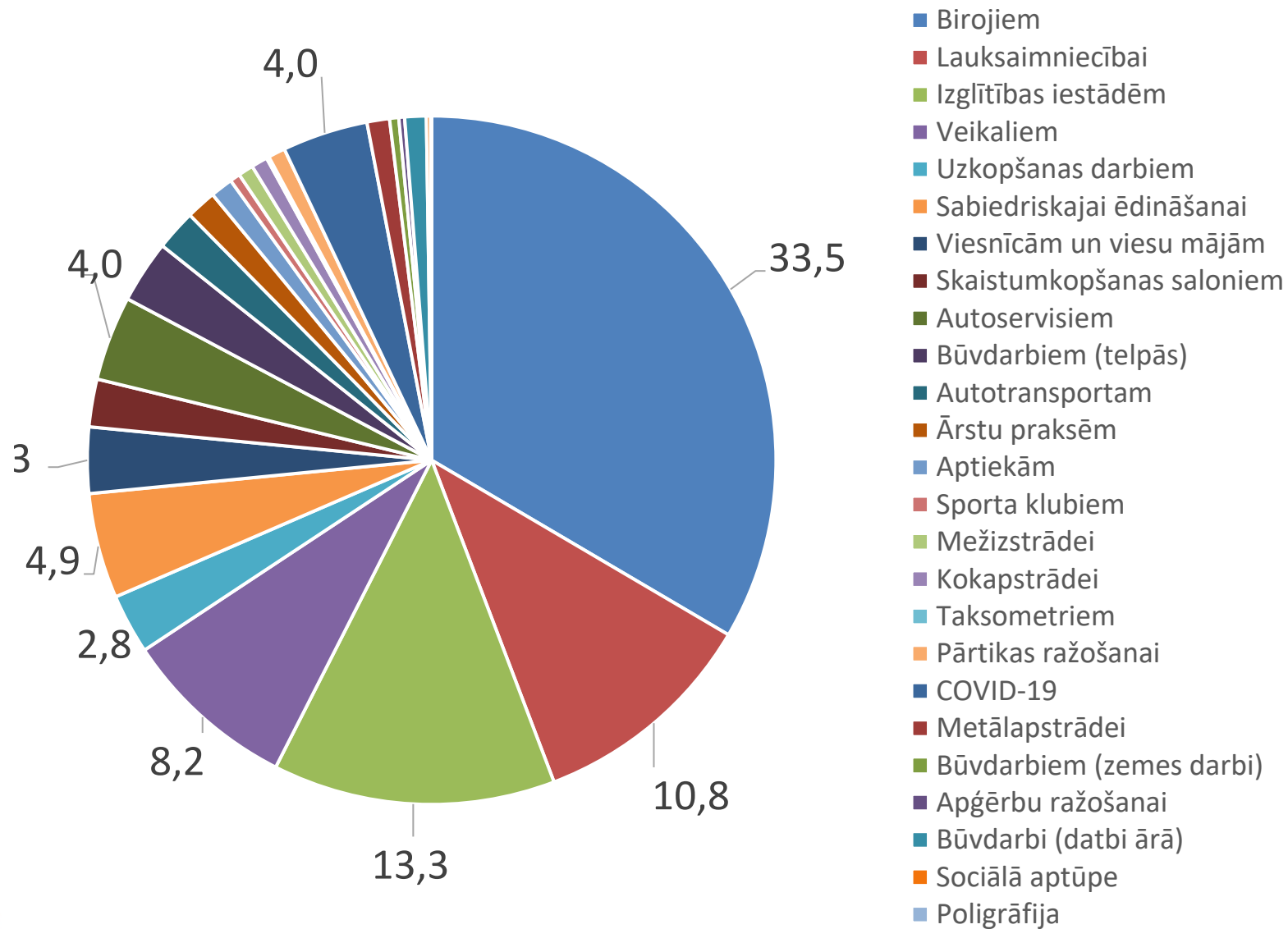
- apģērbu ražošanai
- aptiekām
- autoservisiem
- autotransporta uzņēmumiem
- ārstu praksēm
- birojam
- būvdarbu veicējiem:
 - darbs telpās
 - darbi ārpus telpām
 - zemes darbi
- izglītības iestādēm
- kokapstrādei
- lauksaimniecības uzņēmumiem
- metālapstrādei
- mežizstrādei
- pārtikas ražošanai
- poligrāfijai
- sabiedriskās ēdināšanai
- skaistumkopšanai
- sociālajai aprūpei
- sporta centriem
- taksometru vadītājiem
- uzkopšanas darbu veicējiem
- veikaliem
- veselības aprūpei
- viesnīcām un viesu mājām
- **COVID-19**

Cik daudz cilvēku lieto OiRA rīku Latvijā?

Kurus OiRA rīkus lieto visvairāk (%)?

Loģisks solis uzņēmuma attīstībā

" PAR DARBA VIDES RISKU NOVĒRTĒŠANU UZŅĒMĒJS NERETI SĀK DOMĀT TIKAI DIVOS GADĪJUMOS - JA IR NOTICIS NELAIMES GADĪJUMS VAI JA DRAUD SODS. "

*Aivars Mackevičs,
BalticTravelnews.com direktors*

OIRA

" OIRA PALĪDZ SAKĀRTOT PĀPĪRUS UN ZINĀŠANAS, LAI UZŅĒMĒJS BŪTU PASARGĀTĀKS NEGADĪJUMA REIZĒ UN DARBINIEKS ZINOŠĀKS, LAI MAZINĀTU RISKĀ FAKTORUS DARBA VIETĀ. "

*Arvis Zēmanis,
restorāna "Herbārijs" līdzīpašnieks*

OIRA

"Ir tikai likumsakarīgi, ka mūsu jaunuzņēmums – SIA "Printify Development" darba vides risku novērtēšanā izvēlējās izmantot OiRA. Strauja izaugsme, efektīva tehnoloģiju izmantošana un esošo biznesa modeļu apšaubīšana ir ikviena sekmīga jaunuzņēmuma darbības pamatā. Jebkura uzņēmuma darba aizsardzības speciālistam OiRA ļauj ne vien ātri un ērti veikt nepieciešamās darba aizsardzības procedūras, bet arī veiksmīgi iesaistīt šajā procesā darbinieku pārstāvjus. OiRA ir rīks, kas procesu, ko līdz šim daudzi uzskatīja par birokrātisku nodevu un papīru būšanu, pārvērš lietderīgā, motivējošā un uzņēmumu attīstošā pasākumā," skaidro "Printify Development" pārstāve Anita Kehre.

Avots: http://www.la.lv/darba-risku-izvertesana-klust-vienkarsaka-izmantojot-tiesaistes-programmu-oirap?fbclid=IwAR1LBP_l0frCt_MvpGzqAX9wj6hC5kB4ajfDNiJacPqG5mJZcvrzLNOoiE

Daži vēsturiski pieturas punkti

2017. gads

DAKIB vērsas Valsts darba inspekcijā ar prasību pārtraukt OiRA rīka reklamēšanu

Valsts darba inspekcija (turpmāk – VDI) plaši reklamē interneta vietnē bāzētā interaktīvā rīka OiRA (Online Interactive Risk Assessment) izmantošanu darba vides riska novērtēšanai dažādām nozarēm.

DAKIB vērs VDI uzmanību, ka izstrādātie moduļi ir nepilnīgi, nekvalitatīvi un ka OiRA rīka izmantošana ir arī pretrunā ar spēkā esošajiem normatīvajiem aktiem. DAKIB uzskata, ka VDI OiRA rīka popularizēšanā maldina darba devējus, jo tur nav norādes uz rīka neatbilstībām un izmantošanas ierobežojumiem.

DAKIB uzskata, ka neatbilstoša un nekvalitatīva rīka popularizēšana tikai veicina formālu pieeju darba vides iekšējai uzraudzībai un darba aizsardzības sistēmas izveidošanai un funkcionēšanai.

DAKIB neatbalsta tāda rīka izmantošanu un lūdz VDI pārtraukt rīka reklamēšanu un popularizēšanu līdz rīka pilnīgai izstrādei un neatbilstību novēršanai.

DAKIB ir gatava sadarboties ar VDI vai rīka izstrādātājiem, lai sniegtu Biedrības ekspertu viedokli OiRA pilnveidei.

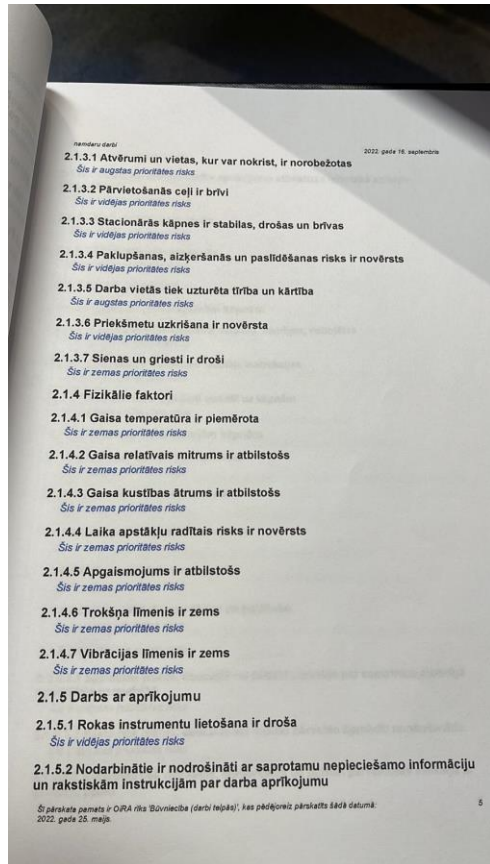
<http://dakib.lv/aktualitates/>

VDI izprot DAKIB, jo bažas par OiRA rīka popularitātes pieaugumu no darba aizsardzības pakalpojumu sniedzēju puses Eiropā nav jaunums. Jau uzsākot OiRA projektu Latvijā, Eiropas Darba drošības un veselības aizsardzības aģentūra un citu Eiropas valstu pārstāvji informēja, ka viens no OiRA rīku popularizēšanas riskiem un apgrūtinājumiem ir darba aizsardzības pakalpojumu sniedzēji, kuri ērtu un vienkārši lietojamu bezmaksas rīku darba devēju atbalstam darba aizsardzības jomā uztvers kā draudu savām biznesa interesēm un vieglākās (mazāk bīstamās) tirgus daļas ierobežojumiem. Tāpat tika norādīts, ka situāciju risinās pakalpojumu sniedzēju izpratnes palielināšanās, jo mainīsies tirgus profils – uzņēmumi pie pakalpojumu sniedzējiem vērsīsies ar sarežģītākiem un specifiskākiem jautājumiem / pasūtījumiem, kas ļaus pakalpojumu sniedzējiem uzlabot savu kvalifikāciju, attīstīt biznesu, piedāvājot papildus pakalpojumus, un tādējādi arī palielināt sava biznesa pievienoto vērtību.

http://www.stradavesels.lv/Uploads/2017/09/12/Atbilde_DAKIB.pdf

2019. gads

Publikācijas datums un identifikācijas numurs	Publikācijas veids	Iepirkuma priekšmets, uzvarētāji, summa	Pasūtītājs	Datums
06/04/2019 LM VDI 2018/15_ESF 	Rezultāts (Virš ES)	<u>Darba vides risku novērtēšanas moduļu izstrāde bīstamo nozaru uzņēmumiem (79417000-0)</u> Piegādātājs (-ji): Darba aizsardzības kompetento institūciju biedrība (40008206037) Līgumcena: 52 500,00 EUR	LR Labklājības ministrijas Valsts darba inspekcija (90000032077) ATKLĀTS KONKURSS	Lēmums pieņemts vai līgums noslēgts: 25/03/2019

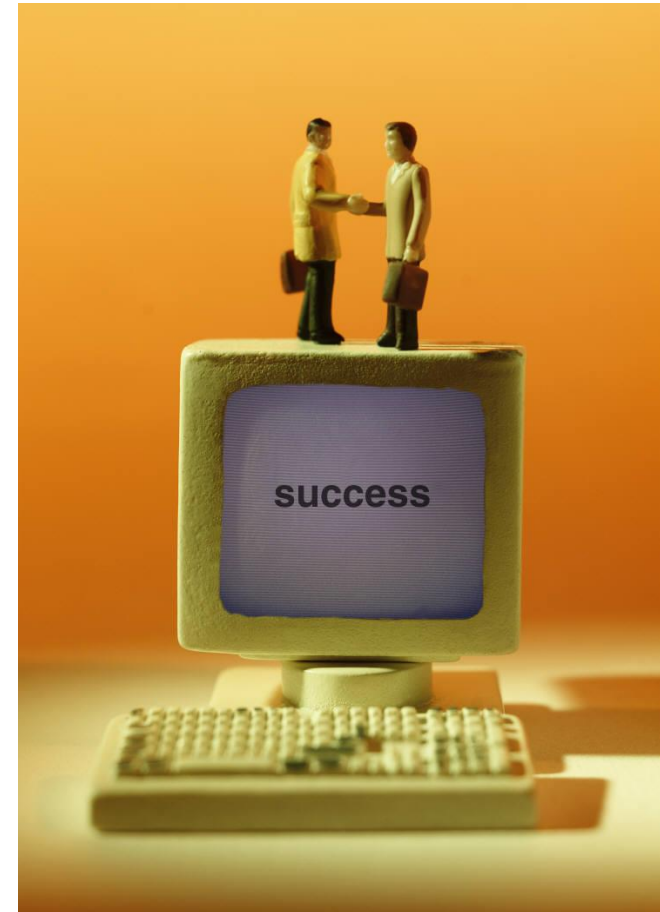
Darba aizsardzības speciālists: *“Vai kāds ir saskāries vai veicis darba vides risku novērtējumu ar OiRA? Man apakšuzņēmējs ir iesniedzis šādu vērtējumu. Īsti nevaru saprast vai tas ir ok, jo tas ir visai virspusīgs”*

Darba aizsardzības speciālists: *“Manuprāt no juridiskā viedokļa nav pamats "izbrāķēt" šo risku novērtējumu, jo atbildība par risku izvērtējumu vienalga paliek uz apakšuzņēmēja sirdsapziņas”*

Darba aizsardzības speciālists: *“Ir sanācis izmantot OIRA rīku, risku kvalitāte būs tieši atkarīga no vērtētāja zināšanām un atvēlētā laika. No šī rīka var dabūt kvalitatīvus riskus, bet bieži var sastapt, ka darba devēji formāli iziet cauri punktiem un neiedziļinās, rezultāts redzams bildē.”*

Darba aizsardzības speciālists: *“Esmu mēģinājis šo programmu, man nepatika.”*

- **ATMETAM STEREOTIPUS, KĀ IR JĀVEIC DARBA VIDES RISKĀ NOVĒRTĒŠANA**
- **ATMETAM STEREOTIPUS, KĀDAM IR JĀIZSKATĀS DARBA VIDES RISKĀ NOVĒRTĒJUMAM:**
 - Risku secība
 - Word, Excel

Valsts darba
inspekcija

Aktualitātes

- COVID-19
- Grozījumi Darba aizsardzības likumā
- Statistika
- Skaidrojumi

Noderīgi

- Atbalsts darba devējiem
- OIRA
- Iesniegt iesniegumu elektroniski ↗
- Paziņot par nelaimes gadījumu
- Darbinieku nosūtīšana
- E-pakalpojumi

Kontakti

- Iestādes kontakti
- Reģionālās VDI
- Konsultācijas
- Ziņo VDI
- Novērtē VDI
- ES dalībvalstu darba inspekcijas

- Atbalsts uzņēmējiem
- Svarīgākais par pārbaudēm
- OIRA**
- Paškontroles rīki
- Veidlapas
- E-pakalpojumi

OIRA

Publicēts: 21.09.2020.

OIRA – interaktīvs rīks darba vides risku novērtēšanai

IZVĒLIET SAVU NOZARI UN SĀC LIETOT

[COVID-19](#)

[RĪKS BIROJIEM](#)

[RĪKS VEIKALIEM](#)

[RĪKS IZGLĪTĪBAS IESTĀDĒM](#)

[RĪKS LAUKSAIMNIECĪBAS UZNĒMUMIEM](#)

[RĪKS UZKOPŠANAS DARBIEM](#)

[RĪKS SABIEDRISKAJAI ĒDINĀŠANAI](#)

Izvēlaties to rīku, ar kuru vēlaties strādāt

Pārvietošanās ceļi ir brīvi

- Jā
- Nē
- Nav attiecināms

Informācija

Bieži veikalos pārvietošanās ceļi tiek aizkrauti, kas apgrūtina preču pārvietošanu. Kā labas prakses piemērs minams signālkrašojums, kas norāda precīzu vietu, kur var izvietot preces un kur nē. Īpaši svarīgi tas ir gadījumos, kad preču pārvietošanai tiek izmantoti ratiņi, "rokļas", autoiekrāvēji, kuriem nepieciešama platāka vieta, it īpaši uz pagriezieniem.

Aizkrauti pēc evakuāciju.

Automašīnas kabīnē tiek uzturēta tīrība un

- Jā
- Nē

Informācija

Transporta nozarē ļoti svarīga ir tīrības un kārtības uzturēšana transporta līdzekļa kabīnē, it īpaši, lai uz grīdas neatrastos nevajadzīgas lietas (piemēram, instrumenti, dzēriena pudeles), kas varētu traucēt rīkoties ar pedāļiem.

Autovadītājam ir jāuztur tīri arī transporta līdzekļa stikli un spoguļi. Papildus tam nepieciešams sakārtot automašīnas salonu. Parasti automašīnas aizmugurējais sēdekļis un, jo īpaši, plaukts pie aizmugurējā stikla ir piekrauts ar dažādām mantām – instrumentu somām, dokumentu mapēm, lietussargiem, somām un citām lietām. Satiksmes negadījuma brīdī, kā arī gadījumos, kad ir strauji jābremzē, šie „lidojošie” priekšmeti var skart un savainot gan autovadītāju, gan pasažierus, tāpēc labāk mantas uzglabāt piestiprinātās kabatās vai slēgtos (t.sk. kravas) nodalījumos. Līdzīga problēma ar „lidojošiem” priekšmetiem iespējama arī, veicot kravas pārvadājumus.

Darbinieki ir apmācīti rīcībai ugunsgrēka gadījumā

- Jā
- Nē
- Nav attiecināms

Informācija

Saimnieciskās darbības objektā vai publiskā objektā, kurā vienlaikus var atrasties vairāk par 50 cilvēkiem, un kritiskās infrastruktūras objektā atbildīgā persona ne retāk kā reizi gadā organizē praktiskās nodarbības saskaņā ar ugunsdrošības instrukcijas sadaļu "Rīcība ugunsgrēka gadījumā".

Praktiskās nodarbības reģistrē Ugunsdrošības instruktāžas uzskaites žurnālā ([10_pielikums](#)).

Praktisko nodarbību kuru vērtē speciāli no uzdevums ir fiksēt at sniegt priekšlikumus

Ir pieejami palīgīdzekļi smagumu pār

- Jā
- Nē
- Nav attiecināms

Informācija

Ja nav iespējams izvairīties no smaguma pārvietošanas ar fizisko spēku, darba devējam ir jānodrošina piemērotas palīgierīces (piemēram, ratiņi, kastes, kastes uz riteņiem).

Metināšanas aprīkojuma lietošana ir droša

- Jā
- Nē
- Nav attiecināms

Informācija

Metināšanas darbos atkarībā no metināšanas veida (rokas elektroloka metināšana; gāzes metināšana; MIG/MAG metināšana) var izmantot dažādu metināšanas aprīkojumu. Metināšanas darbi jāveic atbilstoši aprīkojuma ražotāja sastādītajiem dokumentiem - instrukcijai. Balstoties uz ražotāja dokumentiem, jāizstrādā uzņēmuma darba aizsardzības instrukcija. Iekārtas regulāri jāpārbauda. Aizliegts lietot bojātas iekārtas. Elektrometināšanas gadījumā iekārtām jābūt aizsargātām ar drošinātājiem vai automātiem no barojošā tīkla puses. Rokas metināšanas iekārtām ir jābūt aprīkotām ar metināšanas strāvas lieluma uzrādītāju - ampērmetru vai skalu uz regulatora.

Vienlaicīgi netiek veikti metināšanas darbi un krāsošanas darbi. Vietās, kur veic metināšanas un griešanas darbus, jānovieto ugunsdzēsības līdzekļi. Ja tuvumā ir ugunsdzēsības ūdensvada krāns, šļūtenes ar stobriem iepriekš jāpievieno šim krānam. Darba vietai jābūt attīrītai no degspējīgiem materiāliem.

🏠 Sagatavošanās

📌 Identifikācija + Novērtēšana

✎ Rīcības plāns

1 Vispārīgie jautājumi

2 Struktūrvienības

Struktūrvienības

2.1.1 Ugunsdrošība, elektrodraudzīgās situācijas

2.1.3 Fizikālie faktori

❌ 2.1.3.1 Gaisa temperatūra

❌ 2.1.3.2 Gaisa relatīvais mitrums

❌ 2.1.3.3 Gaisa kustības ātrums

2.1.4 Preču piegāde, pārvietošana, izkārtošana

Tipveida pasākums

Izvēlieties vienu tipveida pasākumu

Uzstādīt gaisa dzesēšanas sistēmu **Pievienot**

Veikt mikroklimata mērījumus **Pievienot**

Uzlabot apkuri **Pievienot**

Pie ārdurvīm uzstādīt siltā gaisa aizkarus **Pievienot**

Nodrošināt darbiniekus ar siltu darba apģērbu darbam vēsajās telpās **Pievienot**

Uz aukstajām telpām izvietot brīdinājumu zīmi „Pazemināta temperatūra” **Pievienot**

Nodrošināt darbiniekus ar siltiem darba cimdkiem **Pievienot**

Nodrošināt darbiniekus ar dzeramo ūdeni **Pievienot**

Salabot durvis **Pievienot**

Salabot vārtus **Pievienot**

Nodrošināt darbiniekus ar iespēju **Pievienot**

Tipveida pasākuma izvēle nav piemērota

Uzdevuma prioritātes risks

Uzdevuma šo risku.

Tipveida pasākumus

Pievienot papildus pasākumu

Varat arī norādīt papildus komentārus par augstāk minēto komentāri tiks izmantoti pasākumu plānā.

Sagl

Interaktīvais darba vides riska novērtēšanas rīks OiRA Latvijā – 10 gadu pieredze

Linda Matisāne
Eiropas Darba drošības un veselības aizsardzības aģentūras nacionālā kontaktpunkta
vadītāja